

ÚSTAV ETNOLOGIE FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Natália Příbylová

Název práce: Poškvrnené symboly: nacistická symbolika v kultúrno-historickom kontexte

Vedoucí práce: PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.

Oponent práce: Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA PRÁCE:

Předmětem diplomové práce Natálie Příbylové je analýza a interpretace kulturních symbolů a významů, které byly zneužity v období nacistického Německa jako ideologický nástroj politické moci. Hlavním cílem práce bylo identifikovat smysl a význam zneužitých symboliky v původním historickém a sociokulturním kontextu. Zvláštní pozornost autorka věnuje fenoménu swastiky, která byla v době nacismu prezentována jako ústřední symbol expanzivnosti hitlerovského Německa. Důležitým symbolem, který autorka podrobila analýze, je také Davidova hvězda, jež je tradičně spojována s judaismem. Mezi další znaky a symboly, které autorka podrobila sémiotické a kulturně-historické analýze patří fenomén runového písma nebo symbolů jako jsou černé slunce nebo znak známý jako Totenkopf. V této souvislosti považují za důležité ocenit již samu volbu tématu, které představuje relevantní etnologické a antropologické téma. Z metodologického hlediska považují za podnětnou také autorčinu snahu zkoumat nacisty zneužitá znaky a symboly v jejich původním historickém a sociokulturním kontextu. Oceňují také, že se jedná o téma, které je v etnologické literatuře z této perspektivy dosud téměř nezpracované. Práci je z tohoto hlediska možné považovat za podnětný příspěvek k antropologickým přístupům, které kladou důraz na studium kultury jako systému symbolů a významů.

KONCEPCE PRÁCE:

Zvolenému tématu i výzkumným cílům autorka podřídila jak koncepci, tak strukturu své bakalářské práce. Oceňují, že v úvodní části práce v rámci rešerše zmapovala současný stav

zkoumané problematiky a vysvětlila motivy, které jí vedly ke zformulování výzkumné otázky. Práci tvoří pět relativně samostatných částí, ve kterých autorka z různých úhlů pohledu analyzuje výzkumné téma své bakalářské práce. První část práce je věnována ústřednímu symbolu nacistické kultury – svastice. Jedná se o přehledový, deskriptivně koncipovaný text, který seznamuje čtenáře s historickým kontextem, ve kterém byl motiv svastiky užíván včetně jeho zneužití jako symbolu nacistického režimu. Ve druhé části práce autorka přenesla akcent své analýzy na fenomén černého slunce, který prezentuje v historických souvislostech spjatých s alchymií a symbolikou smrti, jež fascinovala jednoho z reprezentantů německého nacismu Heinricha Himmlera. Ve třetí části práce se předmětem autorčina výzkumného zájmu stala symbolika Davidovy hvězdy známé také jako Magen David, Šalamounova pečeť nebo hexagram. Pozornost přitom věnovala jak ezoterické a geometrické dimenzi tohoto znaku, tak vývojovým proměnám symboliky hexagramu v kontextu arménské, židovské a německé nacistické kultury. Za velice tvořivou je možné označit také čtvrtou část práce věnovanou runovému písmu jako nositeli symbolů a významů. Oceňuji zejména autorčinu snahu komparativně zachytit proměny kontextů, významů a funkcí, které runové písmo plnilo. V poslední, páté části práce, se autorka skicovitě věnovala symbolu známému jako „lebka s hnáty“. Stejně jako v předcházejících analýzách kladla důraz na postihu historických souvislostí a zneužití tohoto symbolu německými jednotkami SS. Práce jako celek má vyváženou a logicky koncipovanou strukturu, která umožňuje na tématu dále pracovat a rozšířit je do podoby diplomové práce.

HODNOCENÍ PRÁCE:

1 = nejlepší. 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce	1	2	3	4	5
2. Volba vhodné metodiky	1	2	3	4	5
3. Splnění cílů práce	1	2	3	4	5
4. Odborný přínos práce	1	2	3	4	5
5. Originalita práce	1	2	3	4	5
6. Struktura práce	1	2	3	4	5
7. Práce s daty a informacemi	1	2	3	4	5
8. Postup řešení je logický	1	2	3	4	5
9. Klíčová slova vystihují obsah	1	2	3	4	5
10. Členění textu do odstavců a kapitol	1	2	3	4	5
11. Práce s odbornou literaturou	1	2	3	4	5

12. Srozumitelnost textu (úroveň jazykového zpracování)	1	2	3	4	5
13. Přesnost formulací	1	2	3	4	5
14. Práce s odborným jazykem	1	2	3	4	5
15. Formální zpracování a grafická úprava	1	2	3	4	5

NÁVRH HODNOCENÍ PRÁCE ZNÁMKOU: 1 až 2 v závislosti na obhajobě

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Jakým způsobem hodlá diplomantka na tématu dále pracovat. Cítí jako užitečné rozšířit stávající práci a pokud ano, jakým směrem se bude práce dále ubírat?

Jakým způsobem by bylo možné učinit součástí práce vlastní empirický výzkum?

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce po stránce formální i obsahové splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka přesvědčivě formulovala cíle své práce a zvolila vhodnou metodiku zpracování. Odborný přínos práce je možné vidět jak ve snaze o uplatnění interdisciplinárního přístupu, tak ve volbě témat, která jsou v naší odborné literatuře z kulturologického hlediska téměř nezpracovaná. Autorka prokázala značné teoretické zázemí i schopnost zpracovat syntetickým způsobem náročné vědeckovýzkumné téma. Správně pracovala s odbornou literaturou i poznámkovým aparátem. Za slabou stránku práce lze označit převahu deskripce nad interpretací. Autorka poměrně málo využila možnosti vlastních autorských komentářů, což si informace, která v práci shromáždila, nesporně zasloužily. Navzdory této výtce předložila text, který odpovídá standardům bakalářské práce a zaslouží si další autorské rozšíření.

Doporučuji k obhajobě.

V Praze 20.5.2016

Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.